

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Seminārs «Festivāls kā kultūras mantojuma komunikācija»

UNESCO loma kultūras mantojuma saglabāšanā un izzināšanā

Baiba Moļņika
UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas
Ģenerālsekretāre

2017. gada 17. augusts, Cēsis

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Kas ir UNESCO?

- UNESCO – Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija;
- Specializēta Apvienoto Nāciju organizācijas aģentūra, kas apvieno 195 valstis visā pasaulē savstarpējai sadarbībai izglītības, zinātnes, kultūras, komunikācijas un informācijas jomā, lai sekmētu, mieru, sabiedrības labklājību un ilgtspējīgu attīstību.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO būtība

- Miera ideju īstenošana caur cilvēces intelektuālo un morālo solidaritāti;
- Nevis «svešais» un «savējais», bet visai cilvēcei kopīgas, vienlīdz svarīgas un saglabājamas vērtības;
- Starpkultūru dialogs un sapratne.

Kā UNESCO darbojas?

- Nosakot standartus:
 - konvenciju, rekomendāciju, deklarāciju izveide
 - vienoti un saprotami principi un normas visiem
- Pildot globāla informācijas apstrādes centra funkciju:
 - zināšanu, pieredzes, informācijas uzkrāšana un izplatīšana
 - pētniecības, sadarbības tīklu atbalsts
 - inovatīvu risināju identificēšana un testēšana ar pilotprojektu palīdzību

Kā UNESCO darbojas?

- Vairojot cilvēkresursu kompetenci un institucionālo kapacitāti:
 - apmācību programmas, mācību materiāli
- Sekmējot starptautisku sadarbību:
 - attīstības sadarbības īstenošana
 - ekspertu sapulcēšana no visas pasaules

UNESCO kultūras mantojuma programmas

Pasaules mantojums

Nemateriālais
kultūras mantojums

Dokumentārais
mantojums

Konvencijas

Rekomendācijas

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Pasaules mantojums

- Jebkura vērtīga kultūras vai dabas objekta bojāšanas vai izzušana ir zaudējums visām pasaules tautām;
- 1972. gadā pieņem UNESCO Konvenciju par Pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību
- Pamatkritērijs – īpašas nozīmes pasaules vērtība,
- UNESCO Pasaules mantojuma saraksts – 1073 vietas
- Kultūras un dabas mantojuma objekti – pieminekļi, dabas parki, pilsētu vēsturiskie centri, senkapi, kapsētas, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Pasaules mantojuma saraksts

1997. gadā – Rīgas vēsturiskais centrs

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Pasaules mantojuma saraksts

2005. gadā – Struves ģeodēziskā loka punkti
Jēkabpilī un Sestukalnā

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālais saraksts

2011. gadā - Kuldīgas vecpilsēta Ventas senleja

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālais saraksts

2011. gadā - Daugavas loki jeb aizsargājamo ainavu apvidus
“Augšdaugava”

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālais saraksts

2011. gadā - **Grobiņas arheoloģiskais ansamblis**

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Ceļš uz Pasaules mantojuma sarakstu – ieguvumi

- Skaidri apzināta un definēta mantojuma vietas vērtība kā nacionālā, tā starptautiskā līmenī, kas tiek atbilstoši komunicēta tūrismā, mārketingā, izglītībā utml.;
- Caur UNESCO prestižu un izglītības programmām vairots mantojuma kopienas sociālais kapitāls – stiprināta identitātes un piederības sajūta;
- Stiprināti sadarbības tīkli un partnerības – mantojuma interpretācija tūrisma tirgū, zinātniskā pētniecība, fondu apguve u.c.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Dzīvās vēstures festivāls «Seeburg»

Amatniecība, kara spēle un tradicionālās cīņas,
populārzinātniskas lekcijas u.c.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Nemateriālā kultūras mantojuma programma

- 2003. gada UNESCO Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu;
- Pamatideja – dzīvo tradīciju izcelšana, pievēršanās cilvēkam kā vērtībai un vērtības nesējam;
- “Nemateriālais kultūras mantojums” nozīmē paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tiem saistītus instrumentus, priekšmetus, artefaktus un kultūrtelpas, ko kopienas, grupas un dažos gadījumos – atsevišķi indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Cilvēces mutvārdu un nemateriālā kultūras mantojuma Reprezentatīvajā sarakstā

2003. gadā – Baltijas **Dziesmu un deju svētku** tradīcija

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana, sarakstā

2009. gadā – **Suitu kultūrtelpa**

Ceļš uz UNESCO nemateriālā kultūras mantojuma sarakstiem – ieguvumi

- Apzinātas, pētītas un definētas NKM vērtības izpausmes;
- Sava mantojuma vērtību saglabāšanai mobilizēta kopiena un izstrādāta ilgtermiņa saglabāšanas vīzija;
- Stiprināti sadarbības tīkli un partnerības –
- «Dalīšanās ar vērtību», sabiedrības izglītošana.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Starptautiskais burdona festivāls

Konference, koncerti, danči, gājiens u.c.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas «Stāstu bibliotēku» tīkla rīkotie stāstnieku festivāli

Kurzemes stāstnieku festivāls “Ziv’ zup’”

Zemgales stāstnieku festivāls “Gāž podus Rundālē”

Vidzemes stāstnieku festivāls "Stāsti krēslā"

Latgales stāstnieku festivāls “Omotu stuosti”

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Programma “Pasaules atmiņa”

- 1992. gadā izveidota programma “Pasaules atmiņa” – īpašs pamudinājums ir Sarajevas Nacionālās bibliotēkas iznīcināšana;
- Pamatideja – atmiņu (saturs) trauslums un izzūdamība;
- Dokumentārais mantojums ir cilvēces kultūras mantojuma daļa, kas ietver informāciju par cilvēces, kultūru un valodu daudzveidību, kā arī vēsturē piedzīvoto pierakstītā, uzzīmētā, gravētā vai jebkā citādi dokumentāri fiksētā veidā uz jebkāda iespējamā informācijas nesēja.

Programmas “Pasaules atmiņa” starptautiskais reģistrs

2001. gadā iekļauts “**Dainu skapis**” – latviešu tautasdziesmu krājuma “Latvju Dainas” redaktora Krišjāņa Barona (1835.–1923.) sakārtotais manuskriptu kopums, kas atrodas paša redaktora plānotā skapī

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Programmas “Pasaules atmiņa” starptautiskais reģistrs

2009. gadā iekļauta trīs Baltijas valstu – Igaunijas, Latvijas un Lietuvas – kopīgi sagatavotā nominācija **“Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”**

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

**Eduarda Krauca fotonegatīvu uz stikla pamatnes kolekcija –
Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaita 1936.–1940.**

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

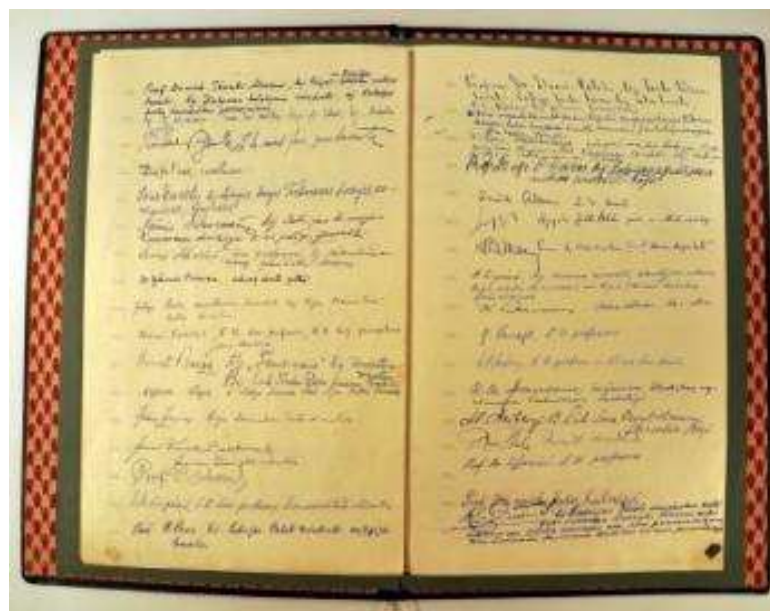
Raiņa un Aspazijas savstarpējā sarakste 1894.–1929.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

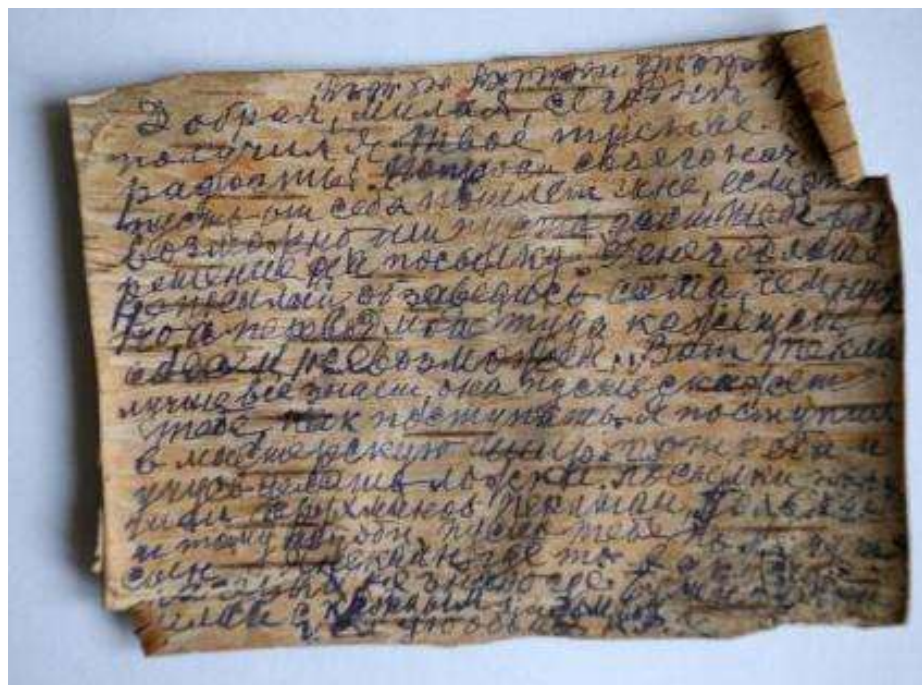
**Latvijas Centrālās Padomes Memorands.
Rīga, 1944. gada 17. marts**

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO programmas “Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

Tradicionālo prasmju un dzīvesveida dokumentēšana Pieminekļu
valdes 1924.–1931. gada ekspedīciju fotonegatīvos

Ceļš uz UNESCO programmas «Pasaules atmiņa» sarakstiem – ieguvumi

- Dokumentārā mantojuma apzināšana un atbilstošu saglabāšanas pasākumu nodrošināšana;
- Dažādu vēstures naratīvu izcelšana un to mūsdienīga interpretācija;
- Nodrošināta lielākā sabiedrības pieejamība dokumentārajam mantojumam;
- Stiprināti sadarbības tīkli un partnerības kopīgiem centieniem dokumentārā mantojuma saglabāšanā.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Festivāls «*Via Baltica*»

Baltijas mākslinieku veidotas izstādes, koncerti, kino vakari, mākslas performances u.c.

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

UNESCO LATVIJAS *dārgumi*

UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas sadarbības tīkli

- UNESCO asociētās skolas – 32;
- UNESCO LNK tīkls «Stāstu bibliotēkas» - 37;
- UNESCO programmas «Pasaules atmiņa» nomināciju glabātāji, muzeji un atmiņas institūcijas – 13;
- UNESCO katedras – 4.

Pasaules atmiņa

Apvienoto Nāciju
Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Uz sadarbību!

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija

Rīga, Pils laukums 4 – 206

Telefons: 67325109

E-pasts: office@unesco.lv

www.unesco.lv